

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 097826 17 Gž
Brčko, 31.01.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Kovačević Maide i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. H. i M. E., oboje iz O., zastupani po punomoćniku D. B., advokatu iz B. L., protiv tuženog „O. G.“ d.d. B., zastupanog po punomoćniku O. D., advokatu iz B., radi naknade štete, v.sp. 11.893,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja M.H. i M. E. izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 097826 16 P od 14.09.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 31.01.2018. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja M. H. i M. E., oboje iz O., se djelimično uvažava i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 097826 16 P od 14.09.2017. godine PREINAČAVA u dijelu I stava izreke kojim je odlučeno o zahtjevu drugotužiteljice M. E. i u odluci o troškovima parničnog postupka sadržanoj u stavu III izreke, tako što se obavezuje tuženi da drugotužiteljici M. E. na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupan iznos od 6.380,00 KM (umjesto iznosa od 3.847,50 KM) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.09.2017. godine kao dana donošenja presude, pa do konačne isplate i obavezuje se tuženi „O. G.“ d.d. B. da tužiteljima M. H. i M. E. na ime troškova parničnog postupka umjesto iznosa od 1.098,70 KM, nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.242,70 KM; dok se u preostalom dijelu stava I izreke, kojim je odlučeno o isplati naknade materijalne štete prvotužitelju M. H. i stavu II izreke prvostepena presuda POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 097826 16 P od 14.09.2017. godine odlučeno je kako slijedi:

„Djelimično se usvaja tužbeni zahtjev i tuženom se nalaže da tužiteljima isplati ukupno 3.931,47 KM na ime naknade štete, i to:

- prvotužitelju M. H., za materijalnu štetu, iznos od 83,97 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.02.2017. godine, kao dana nastanka štete pa do konačne isplate a u roku 30 dana pod prijetnjom izvršenja.
- drugotužiteljici M. E., za nematerijalnu štetu (pretrpljeni strah, fizičke bolove i umanjnost opšte životne aktivnosti), iznos od 3.847,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.09.2017. godine kao dana donošenja presude, pa do konačne isplate a sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Tužitelji se odbijaju sa viškom tužbenog zahtjeva kao neosnovanim.

Tuženi je dužan nadoknaditi tužiteljima troškove parničnog postupka u iznosu od 1.098,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od dana donošenja presude pa do isplate, sve u roku od 30 dana, pod prijetnjom izvršenja.“

Protiv navedene presude tužitelji M.H. i M. E. su izjavili žalbu iz svih zakonskih razloga određenih odredbom člana 317. stav 1. tačka 1-3 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, s prijedlogom da se žalba usvoji, pobijana presuda preinači i konačno opredijeljeni tužbeni zahtjev u cijelosti usvoji uz obavezu naknade troškova postupka.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao shodno odredbi člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude, iz slijedećih razloga:

Zahtjev tužitelja M. H. (u daljem tekstu prvotužitelj) i M. E. (u daljem tekstu drugotužiteljica) u ovom sporu (konačno opredijeljen na ročištu dana 14.09.2017. godine) da im tuženi „O. G.“ d.d. B. (u daljem tekstu tuženi) na ime naknade štete isplati iznos od 11.893,00 KM i to prvotužitelju zbog pričinjene materijalne štete na p.m.v. „Mercedes 211“ isplati novčani iznos od 4.643,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana 27.02.2017. godine, pa do konačne isplate i da drugotužiteljici na ime nematerijalne štete isplati iznos od 7.250,00 KM i to na ime duševnih bolova zbog umanjene opšte životne aktivnosti iznos od 6.375,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 500,00 KM i na ime pretrpljenog straha iznos od 375,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude, pa do konačne isplate, kao i troškovima postupka, tužitelji su zasnovali na navodima da je dana 27.02.2016. godine, oko 06,40 časova, na raskrsnici magistralnih puteva, u mjestu P., došlo do saobraćajne nesreće koju je prouzrokovala R. N., osiguranik tuženog, na način da je oduzela prvenstvo prolaza prvotužitelju, pri čemu je na p.m.v. prvotužitelja marke „Mercedes 211“ nastupila veća materijalna šteta, a drugotužiteljica je, kao saputnik u vozilu, zadobila teške tjelesne povrede, pa kako su tom prilikom tužitelji pretrpili određenu materijalnu i nematerijalnu štetu, traže od tuženog da im naknadi štetu.

Tuženi je u cijelosti osporio tužbeni zahtjev tvrdeći da se prvotužitelj kretao brzinom iznad dozvoljene i nepoštujući propisano ograničenje brzine doprinio nastanku saobraćajne nesreće i štete na vozilu, a da se drugotužiteljici prilikom

određivanja visine naknade mora uzeti u obzir i činjenica da joj se zdravstveno stanje moglo poboljšati i posljedice umanjiti da je tužena prihvatila nastavak liječenja ili s obzirom da iz materijalne dokumentacije proizilazi da liječenje još nije ni okončano smatra da bi sud trebao odbaciti tužbu drugotužiteljice kao preuranjenu.

Prema razlozima pobijane presude, te stanja spisa na osnovu provedenih dokaza u prvostepenom postupku su utvrđene relevantne činjenice: da je dana 27.02.2016. godine, oko 06,40 časova na raskrsnici magistralnih puteva M-18 i M-14.1, u mjestu P., došlo do saobraćajne nesreće koju je prouzrokovala R. N. sa p.m.v. marke „VW Golf“ registarskih oznaka 6.-A-5., na način da je oduzela prvenstvo prolaza prvotužitelju, pri čemu je na p.m.v. prvotužitelja marke „Mercedes 211“ nastupila veća materijalna šteta, a drugotužiteljica je, kao saputnik u vozilu, zadobila teške tjelesne povrede.

Tužiteljica je trpila fizičke bolove (jakog intenziteta dva dana, srednjeg intenziteta 14 dana i slabog intenziteta dva mjeseca), da je kod iste nastalo umanjjenje opšte životne aktivnosti u iznosu od 15% (prema nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke dr. H. D.); da je trpila izuzetno jak strah minut do dva, jakog intenziteta desetak sati, srednjeg intenziteta mjesec dana, a strah slabog intenziteta dva mjeseca, da su pretrpljeni duševni bolovi zbog povrede i umanjjenja opšte životne aktivnosti koji su bili u cijelosti prva dva sata nakon povrede, potom djelimično umanjjenje opšte životne aktivnosti (srednji stepen umanjjenja) period kada tužiteljica nosi gips, period trpljenja duševnih bolova srednjeg intenziteta, a lakog intenziteta trpi tokom obavljanja fizikalnog tretmana do do kontrolnog pregleda fizijatra (prema nalazu i mišljenju vještaka neuropsihijatra dr. B. D.).

Visina nastale štete na vozilu prvotužitelja na osnovu totalne štete, a prema metodologiji „Jedinstveni kriterijumi za procjenu štete na vozilima, decembar 1990. godine“ date u „Procjena obima i visine štete putničko motorno vozilo Mercedes Benz tip 211, april 2011“ iznosi 11.468,00 KM, bez uračunatog doprinosa oštećenog, a da šteta na osnovu kupoprodajne cijene iz komisijonog ugovora (čiju procjenu su zahtijevali tužitelji), a koju ne podržavaju „Jedinstveni kriterijumi za procjenu štete na vozilima, decembar 1990. godine“ iznosi 13.160,00 KM, bez uračunatog doprinosa oštećenog (prema nalazu i mišljenju vještaka mašinske struke D. Đ.).

Saobraćajnu nesreću prouzrokovao je vozač „Golfa“, R. N., oduzevši pravo prvenstva prolaza automobilu „Mercedes“ koji se kretao brzinom oko 73,5 km/h kroz raskrsnicu gdje je ograničenje brzine 60 km/h, a da je saobraćajnoj nesreći doprinio i vozač „Mercedesa“ prekoračivši propisano ograničenje brzine za 13,5 km/h, čime je doprinio većem obimu oštećenja motornog vozila „Mercedes“ i većem obimu povreda suvozača, da je bilo moguće izbjeći saobraćajnu nesreću da se vozilo prvotužitelja kretalo po propisanoj brzini od 60 km/h (prema nalazu i mišljenju vještaka saobraćajne struke K.Đ.), te da je R. N. presudom Osnovnog suda u Modriči oglašena krivom za saobraćajnu nesreću, ali da ista presuda nije pravosnažna.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je, imajući u vidu propuste oba učesnika u ovom događaju (vozača p.m.v. „Golfa“ i p.m.v. „Mercedesa“) zaključio da je doprinos tužitelja saobraćajnoj nesreći 25%, pa je prvotužitelju utvrdio naknadu na ime materijalne štete u iznosu od 8.601,00 KM (umanjen iznos od stvarne štete koja iznosi 11.468,00KM) a drugotužiteljici, s

obzirom na dužinu trajanja i intenzitet pretrpljenih fizičkih bolova, straha i umanjenja opšte životne aktivnosti, shodno odredbi člana 200. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 – u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), te Orijentacionim kriterijumima za utvrđivanje pravične naknade utvrdio naknadu za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 1.300,00 KM (u vansudskom postupku isplaćen iznos od 1.500,00 KM), za pretrpljeni strah iznos od 1.330,00 KM (u vansudskom postupku isplaćen iznos od 1.125,00 KM) i za umanjenje opšte životne aktivnosti iznos od 7.500,00 KM (u vansudskom postupku isplaćen iznos od 1.125,00 KM), pa cijeneći doprinos drugotužiteljice od 25%, to čini iznose: za pretrpljene fizičke bolove 975,00 KM, za pretrpljeni strah 997,50 KM i za umanjenje opšte životne aktivnosti 5.625,00 KM ili ukupno 7.597,50 KM.

Kod činjeničnog utvrđenja da je u vansudskom postupku tužiteljima isplaćen, na ime materijalne štete iznos od 8.517,03 KM i iznos od 3.750,00 KM na ime nematerijalne štete prvostepeni sud je obavezao tuženog da prvotužitelju isplati iznos od 83,97 KM na ime materijalne štete i drugotužiteljici iznos od 3.847,50 KM na ime nematerijalne štete, dok je tužitelje sa viškom tužbenog zahtjeva odbio.

O troškovima parničnog postupka prvostepeni sud je odlučio primjenom odredbi člana 16., 119. stav 2 i 120. stav 1. Zakona o parničnom postupku i odredbi u Distriktu mjerodavne Advokatske tarife Republike Srpske, uz primjenu pravila o procesnom prebijanju troškova srazmjerno uspjehu parničnih stranaka u pojedinim fazama postupka.

Tužitelji prvostepenu presudu pobijaju zbog povrede odredaba parničnog postupka. Međutim, da bi ovaj sud, u skladu sa odredbama Zakona o parničnom postupku mogao ispitati postoji li koja povreda, osim onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, stranka u žalbi mora navesti koja povreda je učinjena i kako je ista uticala na zakonitost i pravilnost donesene presude. Kako su tužitelji u žalbi samo ukazali na povrede postupka, a nisu izričito niti sadržajno naveli koju odredbu procesnog zakona prvostepeni sud nije primijenio, odnosno koju odredbu nije pravilno primijenio, ovaj sud, osnovanost ovog žalbenog razloga nije mogao ni ispitati.

Kada obrazlažu žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava tužitelji u žalbi tvrde da prvostepeni sud nije pravilno utvrdio doprinos prvotužitelja nastanku štete i da je prilikom obračuna materijalne štete trebao uzeti u obzir obračun štete na osnovu Ugovora o komisionoj prodaji, te da prvostepeni sud nije pravilno primijenio odredbu člana 178. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima kod određivanja naknade tužiteljici, što upućuje na žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa u vezi sa tim ističu da je prvostepeni sud „pretjerano visoko“ cijenio doprinos prvotužitelja nastanku štetnog događaja, jer je nesreću uzrokovala R. N., osiguranik tuženog, kada je oduzela prvenstvo prolaza prvotužitelju, te smatraju da doprinos prvotužitelja ne može biti veći od 5% i da prema dopuni nalaza vještaka mašinske struke iznos od 13.160,00 KM (prema ugovoru o komisionoj prodaji) predstavlja stvarno nastalu štetu na vozilu prvotužitelja, a da prvostepeni sud zasniva obračun na „Jedinstvenim kriterijumima za procjenu štete na

vozilima, decembar 1900. godine“, te osporavaju i odluku suda o troškovima postupka.

Neosnovan je žalbeni navod tužitelja u kojem ukazuju da prvostepeni sud nije pravilno utvrdio doprinos prvotužitelja nastanku štete.

Naime, utvrđivanje doprinosa vozača nastanku štete zavisi od slučaja do slučaja, pa u konkretnom slučaju, kada je utvrđeno iz nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke, da je do saobraćajne nesreće došlo na način što je osiguranik tuženog prvotužitelju oduzeo prvenstvo prolaza, dok se prvotužitelj kretao kroz raskrslu brzinom većom od dozvoljene, prekoračio ograničenje brzine za 13,5 km/h i da je time doprinio većem obimu oštećenja vozila i povrede suvozača, prvostepeni sud je pravilno cijenio da je kretanje prvotužitelja brzinom većom od dozvoljene doprinos nastanku štete i to u procentu od 25% (član 192. Zakona o obligacionim odnosima), tim prije što je utvrđeno da je postojala mogućnost da se izbjegne saobraćajna nesreća da se vozilo prvotužitelja kretalo po propisanoj brzini.

Neosnovan je i žalbeni navod kojim tužitelji ističu da je prilikom obračuna materijalne štete prvostepeni sud trebao uzeti u obzir obračun štete na osnovu Ugovora o komisionoj prodaji. Vještak mašinske struke je uradio procjenu obima i visine štete na motornom vozilu „Mercedes 211“ na osnovu Kataloga motornih vozila, a dopunu nalaza na zahtjev tužitelja kojim su tražili da se obračuna visina nastale štete na osnovu kupoprodajne cijene. Međutim, vještak je naveo u dopuni nalaza da takav obračun ne podržavaju „Jedinstveni kriterijumi za procjenu štete na vozilima, decembar 1990. godine“. Prvostepeni sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka u kojem je vještak obračunao totalnu štetu na osnovu kataloga motornih vozila i zaključio je da je isti u skladu sa pravilima struke i da se koristi kao najuobičajeniji metod obračuna, pa je i po mišljenju ovog suda, pravilno postupio kada je isti prihvatio, te kao stručan, obračunao visinu materijalne štete u dosuđenom iznosu (kao razliku između stvarne štete i isplaćene naknade po tom pravu).

Međutim, osnovan je navod žalbe da prvostepeni sud nije pravilno primijenio odredbu člana 178. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 – u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima) i da drugotužiteljica ima status trećeg lica, kao i pravo na naknadu štete u cijelosti bez obzira na doprinos solidarnih dužnika.

Odredbom člana 178. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da za štetu koju pretrpe treća lica imaooci motornih vozila odgovaraju solidarno, a odredbom člana 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da oštećenik koji je doprinio da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu. Dakle, pridonese li oštećenik svojim ponašanjem nastanku štete ili da ona bude veća zbog njegovog sudjelovanja, ali tako da se može utvrditi njegov doprinos nastanku štete, oštećeniku se smanjuje iznos naknade srazmjerno njegovom doprinosu. Međutim, drugotužiteljica kao saputnik u p.m.v. „Mercedes 211“ (koja je prilikom nesreće sjedila na mjestu suvozača) svojim ponašanjem nije doprinijela nastanku štete ili njenom povećanju, pa joj iz tog razloga prvostepeni sud nije ni mogao uračunati

doprinos, odnosno umanjiti naknadu na ime nematerijalne štete (za pretrpljeni strah, fizičke bolove i umanjene opšte životne aktivnosti) za doprinos prvotuzitelja nastanku štete.

Prvostepeni sud je kod utvrđivanja iznosa pravične naknade za sve vidove nematerijalne štete cijenio sve relevantne okolnosti, te pravilno utvrdio pripadajuću naknadu, u skladu sa odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, a sve pobliže navedeno u prethodnom izlaganju ove presude, kao i iznos isplaćen u vansudskom postupku. Tako utvrđena naknada u ukupnom iznosu je 10.130,00 KM, pa kada se od tog iznosa odbije iznos 3.750,00 KM isplaćen u vansudskom postupku, ostaje obaveza tuženog da tužiteljici po svim vidovima ove štete isplati iznos od 6.380,00 KM.

Tužitelji žalbom pobijaju prvostepenu presudu i u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka navodima da je u predmetnom postupku dozvoljeno preinačenje tužbenog zahtjeva, pa da je prvostepeni sud shodno navedenom trebao cijeliti uspjeh stranaka prema preinačenom zahtjevu, što je pogrešno obzirom da se advokatska tarifa (u skladu sa kojom se obračunavaju troškovi) primjenjuje u trenutku kada je rad izvršen, odnosno prema vrijednosti spora po kojem se raspravljalo u toj fazi postupka.

Odredbom člana 330. Zakona o parničnom postupku propisano je da drugostepeni sud ispituje presudu samo u dijelu u kojem se žalbom pobija i u granicama razloga navedenih u žalbi, dok je odredbom člana 339. istog Zakona propisano da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne može da preinači presudu na štetu stranke koja se žalila, ako je samo ona izjavila žalbu.

Tužitelj je u konačnom uspio, a prema vrijednosti spora naznačenoj u tužbi (30.893,48 KM), sa 21% zahtjeva, dok je u odnosu na preinačeni zahtjev uspio sa 54% (što bi se odnosilo u prvostepenom postupku za prisustvo na ročištu održanom 14.09.2017. godine i sudska taksa na presudu) što znači, a što se utvrđuje prostim matematičkim radnjama, da je prvostepenom presudom o troškovima postupku odlučeno na štetu tuženog, koji nije izjavio žalbu.

Odredbom člana 130. stav 2. Zakona o parničnom postupku propisano da će drugostepeni sud, kada preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek ili ukine tu odluku i odbaci tužbu, odlučiti o troškovima cijelog postupka. Međutim, iako je prvostepena presuda preinačena u korist tužitelja u pogledu glavnog zahtjeva, u pogledu troškova postupka pravilnim obračunom dovelo bi do preinačenja prvostepene presude, ali na štetu tužitelja, što nije dozvoljeno shodno odredbi člana 339. Zakona o parničnom postupku.

Dakle, u konačnom po žalbi tužitelja prvostepena presuda je preinačena u njihovu korist, pa pored troškova prvostepenog postupka tužiteljima pripada i naknada za sastav žalbe u iznosu od 144,00 KM (bez uračunavanja paušalne nagrade od 25% jer tužitelji nisu dokazali koje sporedne radnje je punomoćnik obavio u toku postupka po žalbi), shodno uspjehu tužitelja u žalbenom postupku od 32% zahtjeva, pa sa troškovima prvostepenog postupka od 1.098,70 KM, čini ukupan iznos od 1.242,70 KM (član 119. stav 2. u vezi sa članom 130. stav 2. i 339. Zakona o parničnom postupku).

Slijedom svega navedenog valjalo je žalbu tužitelja kao osnovanu djelimično uvažiti i prvostepenu presudu preinačiti, na osnovu odredbe člana 338. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević